

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z powództwa I. M.
przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w Zielonej Górze
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 27 stycznia 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego
w Zielonej Górze z dnia 2 grudnia 2024 r., sygn. akt IV Pa 174/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 2 grudnia 2024 r., IV Pa 174/24, w sprawie z powództwa I.M. przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w Zielonej Górze o zapłatę, oddalił apelację powódki oraz apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z 7 czerwca 2024 r., IV P 259/24, zasądzającego od pozwanego na rzecz powódki kwotę 38.443 zł brutto tytułem odprawy z

ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty oraz oddalającego powództwo w pozostałym zakresie.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiodła powódka. Wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., albowiem w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, jak również zachodzi potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości, a mianowicie: czy słuszna jest koncepcja, że prawo do odprawy dla funkcjonariusza Służby Celnej zwolnionego ze służby przez złożenie do dnia 31 maja 2017 r. tzw. propozycji pracy, bez uzasadnienia, zaktualizowało się w momencie zwolnienia ze służby, czy też z uwagi na literalne brzmienie art. 170 ust 4 p.w.K.A.S. wymagalność roszczenia powstała w momencie wydania Uchwały Sądu Najwyższego w dniu 6 lutego 2024 r., III PZP 2/23, na mocy której Sąd Najwyższy rozstrzygnął, że funkcjonariusz Służby Celnej powinien otrzymać odprawę na podstawie art. 163 ust. 4 u.s.c. w zw. z art. 170 ust 4 p.w.K.A.S. w zw. z art. 32 Konstytucji.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą istotne okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

Skarżąca powołała się na przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania, którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. W przypadku powołania jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istnienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią juretryczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zaś zagadnienie prawne, w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na tle których takie zagadnienie powstaje. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne". Nie można przy tym zasadnie twierdzić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy we wcześniejszym orzecznictwie wyraził swój pogląd w podnoszonej kwestii, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 sierpnia 2014 r., I UK 64/14).

Natomiast odnosząc się do przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. należy wskazać jakie przepisy mają być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego, co więcej powinny one należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości (zę sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (por.

postanowienia Sądu Najwyższego; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133; z dnia 13 grudnia 2022 r., I USK 21/22, LEX nr 3556521; z dnia 28 czerwca 2023 r., I USK 160/22, LEX nr 3575124). Oczywiste jest, że budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia - mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sann przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz orzeczeń wydawanych przez sądy powszechne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147 i z dnia 23 lutego 2023 r., III USK 163/22, LEX nr 3538161).

W kontekście powyższego nie sposób uznać powołanych przez skarżącą przesłanek do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania za zasadne.

Sąd Okręgowy wyraźnie wskazał, że podjęcie przez Sąd Najwyższy uchwały w sprawie III PZP 2/23 miało jedynie to znaczenie, że wyjaśniło wątpliwości dotyczące prawa do odprawy pieniężnej dla pracownika zatrudnionego w Krajowej Administracji Skarbowej będącego wcześniej funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej. Jak wynika z uzasadnienia uchwały pozwany wskazywał w tym kontekście na kompensacyjny charakter odprawy, jak i na tp, że sytuacja prawna takiego funkcjonariusza jest „lepsz” niż sytuacja funkcjonariuszy (pracowników), którzy nie otrzymali propozycji dalszej służby (pracy) lub odmówili jej przyjęcia i którym w związku z tym przysługuje prawo do odprawy. Na tym tle należy uznać, że uchwała w sprawie III PZP 2/23 nie kreowała nowego stanu prawnego, ale odnosiła się do skonkretyzowanej kwestii prawnej. Nie sposób zatem przyjąć, że dopiero od jej podjęcia w dniu 6 lutego 2024 r. roszczenie skarżącej o odprawę z art. 163 ust. 4 u.s.c. stało się wymagalne (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 lipca 2025 r., I PSK 92/26). Zatem za początek biegu terminu przedawnienia należy uznać dzień, w którym uprawniony mógł żądać spełnienia świadczenia. W odniesieniu do wielu świadczeń pracowniczych termin ich spełnienia wynika wprost z przepisów prawa

pracy - Kodeksu pracy, układu zbiorowego pracy bądź regulaminu wynagrodzenia. W takim przypadku termin ten jest jednocześnie dniem wymagalności roszczenia. Natomiast jeżeli termin spełnienia świadczenia nie został w powyższy sposób określony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania (art. 455 k.c. w związku z art. 300 k.p.). W wielu przypadkach sprecyzowanie terminu wymagalności roszczenia nastąpiło dzięki orzecznictwu Sądu Najwyższego, na przykład w odniesieniu do takich kwestii jak wymagalność roszczenia o udzielenie urlopu wypoczynkowego i o ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy (A. Kosut [w:] K.W. Baran (red.), Kodeks pracy. Komentarz. Tom II. Art. 94-304(5), Warszawa 2022, komentarz do art. 291, pkt 5, s. 2211). W kontekście odprawy emerytalnej doktryna zgodnie i trafnie wskazuje, że terminem wymagalności roszczenia o taką odprawę jest dzień ustania zatrudnienia (por. np. M. Gersdorf [w:] M. Gersdorf, W. Ostaszewski, M. Raczkowski, K. Rączka, A. Zwolińska, Kodeks pracy. Komentarz, Warszawa 2024, komentarz do art. 291, pkt 6). Nie ma powodu, aby uwag sformułowanych na bazie przepisów prawa pracy nie stosować także do zatrudnienia służbowego, zwłaszcza wobec zasadniczej tożsamości brzmienia tych przepisów. W konsekwencji roszczenie o odprawę przysługującą funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, stało się wymagalne w dniu zwolnienia ze służby.

Jednakże w sprawie niniejszej należy mieć na uwadze fakt, że roszczenie powódki o wypłatę odprawy na dzień wniesienia powództwa było przedawnione. Zatem pozwany nie pozostawał w opóźnieniu, a tym bardziej w zwłoce w wypłacie przedawnionego świadczenia. Nie ma zatem żadnych podstaw, aby przypisywać w takim stanie faktycznym stronie pozwanej opóźnienie, zwłokę czy najmniejszą minimalną nieterminowość w realizacji roszczenia.

Z przytoczonych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono w myśl art. 98 § 1 i 1¹ k.p.c.

[a.ł.]

